

Memleketin Elektrik Durumuna Bölgeler itibariyle Bir Bakış

Y. Müh., Necdet ÜÇOLTJK

Bu yazıda son yıllar ^ÇM. memleketin J-lektrik istihlâki üe elektrik üretim (İstihsal) tesislerinin bölgeler itibariyle mukayeah bir etüdü yapılmak istenmiştir

İstihlâk değenlerinin temini güçlükler gösterdiği zaman net istihlâk ile şebeke ve enerji taşıma kayıplarını birlikte içine alan net üretim değeri İstihlâk yerine kullanılabilir. Bilhassa yıllara göre mukayeseli etüdlere bu ikame, yeter derecede sağlam sonuçlara varmaktadır. Yalnız besleme sistemlerindeki değişiklikler yüzünden enerji taşıma kayıplarının nispi olarak büyük farklar gösterdiği yıllarda hiç olmazsa bu kayıplar gözönünde tutularak bazı revizyonlar yapmak gerekir.

Aşağıdaki açıklamalarda birer birer belirtildiği gibi pik, (puvant), güç ve üretim değerlerinde bir uygunluk Bağlıyabilmek için santral-ılarımızın bugünkü kayıt sistemlerine de uygun olarak hep brüt değerler kullanılmıştır. Burada "brüt" kelimesi milletlerarası ilgili yayınlarda olduğu gibi santral çıkışı yerine generatör çıkışı kayıtlarının alındığı anlamını taşımaktadır.

Açıklamalar :

1 — Değerler, 2819 sayılı kuruluş kanunu gereğince memleket elektrik santrallarının mun-

tazam istatistiklerini tutmakla görevlendirilmiş olan Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Direktör lüğünden temin edilmiştir. Bu hususta her türlü kolaylığı göstermekte olan İdarenin İstatistik Rasyonalizasyon Kolu Direktörlüğüne, dergimiz adına teşekkür etmeyi bir borç biliriz.

2 - Değerlerde hata üst sınırı takriben % 0,5 elir.

3 - Memleketin vilâyetler itibariyle bölgelere bölünüşü için kullanılan sisteme göre bölgeler ve bölgeleri teşkil eden vilâyetlerin isimlen aşağıda gösterilmiştir.

4 — • Üretim : Generatör çıkışlarından ttilçülen brüt üretim değeridir.

5 — Güç : Her santral için ya generatör etiket güçleri toplamıdır veya bu kapasitelerin, gruplarının en küçük kurulu güçlü elemanları tarafından tahdit edildikten sonra kalan kısımlarının toplamıdır.

6 — Pik : Her yılın Aralık ayının üçüncü Çarşamba gününe ait yarım saatte bir tutulmuş santral kayıtlarına dayanılarak hesaplanan ve generatör çıkışlarından ölçülen piklerdir.

7 — Güç — Pik farkı % si : Gücün pike nazaran fazlalığını, pike bölmek suretiyle elde edilmiştir.

I — KUZEYBATI : Afyon, Ankara, Bilecik, Bursa, Bolu, Çankırı, Edirne, Eskişehir, İstanbul, Kastamonu, Kırklareli, Kocaeli, Kütahya, Sakarya, Tekirdağ, Uşak, Zonguldak

II — BATI : Aydın, Balıkesir, Çanakkale, Denizli, İzmir, Manisa, Muğla
m — GÜNEYBATI : Antalya, Burdur, İsparta, Konya

IV — ÇUKUROVA : Adana, Gaziantep, Hatay, İçel, Maraş

V — ORTA : Amasya, Çorum, Kayseri, Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Sivas, Tokat, Yozgat

VI — DOĞU K. DENİZ : Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun, Sinop, Trabzon

VH — DOĞU : Ağn, Erzurum, Kars

VIII — GÜNBYDOGU : Adıyaman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elâzığ, Erzincan, Hakkâri, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Tunceli, Urfa, Van

MEMLEKET BÖLGELERİ İTİBARIYLA

üretim (Bin kw), Pik (kw), Yük faktörü (1)

		1954		1955		1956	
		Artış %		Artış %		Artış %	
I KUZUYBATI							
Üretim	1.005.428	15,1	1.115.396	10,8	1.250.717	12,1	
Pik	189.344		210.164	11,0	241.886	15,1	
Yük faktörü	60,6 (5310)		60,6 (5307)		58,9 (5171)		
II BATI							
Üretim	156.017	35,9	188.450	20,8	212.641	12,8	
Pik	33.884		41.813	23,4	45.791	9,5	
Yük faktörü	52,6 (4604)		51,4 (4507)		52,9 (4644)		
III GÜNEYBATI							
Üretim	27.435	10,1	33.850	23,4	36.780	8,7	
Pik	6.003		7.052	17,5	6.740	4,4	
Yük faktörü	52,2 (4570)		54,8 (4800)		62,1 (5457)		
IV ÇUKUROVA							
Üretim	58.134	20,2	72.396	24,5	95.081	31,3	
Pik	13.066		15.526	18,8	24.189	55,8	
Yük faktörü	50,8 (4449)		53,2 (4663)		44,8 (3931)		
V ORTA							
Üretim	75.402	7,1	83.186	10,3	93.610	12,5	
Pik	13.246		14.402	8,7	16.840	16,9	
Yük faktörü	65,0 (5692)		65,9 (5776)		63,3 (5559)		
VI DOĞU KARADENİZ							
Üretim	31.938	8,3	33.229	4,1	37.845	13,9	
Pik	6.670		8.127	21,8	8.569	5,4	
Yük faktörü	54,7 (4788)		46,7 (4089)		50,3 (4417)		
VII DOĞU ANADOLU							
Üretim	5.180	65,4	5.685	9,7	7.893	38,8	
Pik	1.723		1.814	Ö,İ,	2.203	21,4	
Yük faktörü	34,3 (3006)		35,8 (3134)		40,8 (3583)		
VIII GÜNEY DOĞU							
Pik	9.376	22,3	47.087	9,7	63.865	35,6	
Üretim	42.908		104.333	10,2	12.404	20,0	
Yük faktörü	52,2 (4576)		52,0 (4557)		58,6 (5149)		
MEMLEKET BÜTÜNÜ							
Üretim	1.402.442	16,8	1.579.280	12,6	1.798.432	13,9	
Pik	273.312		309.231	13,1	358.622	16,0	
Yük faktörü	58,4 (5131)		58,3 (5107)		57,1 (5015)		

(1). Yük faktörlerinin % değerlerinin yanında parantez içinde yıllık saat $\leq$ 'leri verilmiştir.

MEMLEKET BÖLGELERİ İTİBARIYLA

Güç, Pik Güç-Pik Farkı (kw olarak)

		19M		19M		10M
		Arta»		Artış		Artı*
		%		%		%
I KUZEY BATI						
Güç	309.541	3,0	356.952	15,3	569.235	59,5
Pik	189.344		210.164	11,0	241.886	15,1
Güç - Pik	120.197		146.788		327.349	
> > % ai	63,5		69,8		135,3	
II BATI						
Güç	54.433	4.1	80.310	47,5	81.067	0,9
P*	33.884		41.813	23,4	45.791	9,5
Güç - Pik	20.549		38.497		35.276	
» » % al	60,6		92,1		77,0	
in OÜNEY BATI						
Güç	17.416	47,6	24.270	39,4	24.524	1,0
Pik	6.003		7.052	17,5	6.740	— 4,4
Güç - Pik	11.413		17.218		17.784	
» » % ai	109,9		244,2		263,9	
IV ÇUKUROVA						
Güç	27.420	35,8	30.104	9,8	65.482	117,5
Pik	13.066		15.526	18,8	24.189	55,8
Güç - :Pik	14.354		14.578		41.293	
» » % ai	190,9		93,9		170,7	
V ORTA						
Güç	37.520	25,8	45.456	21,2	46.452	2,2
Pik	13.246		14.402	8,7	16.840	16,9
Güç - Pik	24.274		31.054		29.612	
» » % ai	183,3		215,6		175,8	
VI DOĞU KARADENİZ						
Güç	14.083	14,5	16.596	17,8	16.704	0,7
Pik	8.670		8.127	21,8	8.569	5,4
Güç -]Pik	7.413		8.469		8.135	
» » % ai	111,1		104,2		94,9	
VII DOÖU						
Güç	2.922	7,7	3.232	10,6	11.028	241,2
Pik	1.723		1.814	5,3	2.203	21,4
Güç - Pik	1.199		1.418		8.825	
» > % si	69,6		78,2		400,6	
VIII OÜNEY DOÖU						
Pik	9.376	18,7	24.786	2,4	43.131	74,0
Güç - Pik	14.832		10.333	10,2	12.404	20,0
Güç	24.208		14.453		30.727	
» » % «i	158,2		139,9		247,7	
MEMLEKET BÜTÜNÜ						
Güç	487.543	8,3	581.706	19,3	857.623	47,4
Pik	273.312		309.231	13,1	358.622	19,0
Güç - Pik	214.231		272.475		499.001	
> > % «1	78,4		88,1		139,1	